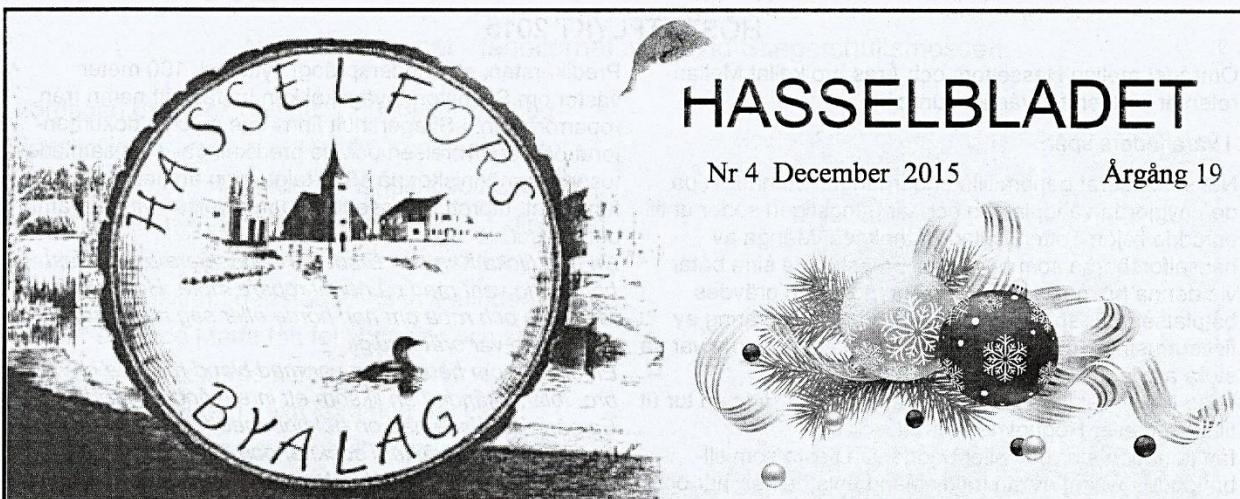

Varsågod!

2015 lider mot sitt slut och vi kan konstatera att tiden går förskräckligt fort, tycker inte det var så länge sedan som vi planerade för detta år. Vad skall vi minnas från detta år då? När det gäller vår verksamhet så minns vi framförallt Mopedens dag och Hasselforskalaset två riktigt bra arrangemang både publikmässigt och uppskattat. Men även nationaldagsfirandet som ett tag såg ut att regna bort, det ordnade sig till ett bra arrangemang med Laxå blåsorkester som höjdpunkten och vår nya präst Janne Wallgren som talare.

Äntligen så ser det nu ut att hända något med bron över Svartån efter mer än 10 år, så länge sedan är det sedan vi började påtala bristerna.

Ett sorgebarn är vårt bokcafé. Vi trodde att det skulle vara uppskattat att åter kunna låna böcker på hemmaplan, men där hade vi fel. Händer det inget radikalt under den närmaste tiden så kommer verksamheten att upphöra.

Om vi skall blicka lite framåt så har vi ett jubileumsår framför oss, vi fyller 20 år 2016 som byalag och det måste vi uppmärksamma på något sätt. Hur det kommer att firas kan vi ännu inte säga.

Vi hoppas att årets sista tidning skall vara till belåtenhet till alla och önskar en riktigt

God Jul och ett Gott Nytt År

Innehållsförteckning

<i>Höstutflykt</i>	<i>sid 2</i>	<i>Förändringens vindar</i>	<i>sid 10</i>
<i>Fågeltornet</i>	<i>sid 3</i>	<i>Värt att veta</i>	<i>sid 11</i>
<i>Pepparkakor</i>	<i>sid 4</i>	<i>Roparrörelsen</i>	<i>sid 12-13</i>
<i>PRO</i>	<i>sid 5</i>	<i>Pekoralen</i>	<i>sid 14</i>
<i>Edegården 20 år</i>	<i>sid 6</i>	<i>Bit för Bit</i>	<i>sid 15</i>
<i>Björn Rubenson</i>	<i>sid 7</i>	<i>Glöggbjudning</i>	<i>sid 16</i>
<i>Skagershults församling</i>	<i>sid 8-9</i>		

Hasselfors Byalag
Hasselgården
Edevägen 10
695 60 Hasselfors

Telefon/fax
0585 – 44113
E-post: info@hasselforsbyalag.com
se oss på: www.hasselforsbyalag.com

Expeditionstider
Tisdagar och Torsdagar
10.00 - 12.00

Ansvarig utgivare Ivan Persson

HÖSTUTFLYKT 2015

Området mellan Hasselfors och Årås bro kallat Mellan-
roten är platsen för vår lilla rundtur,

I våra fäders spår.

När vi passerat genom lilla undergången stannar vi på den nygjorda vändplatsen och tar gångstigen söder ut till en udde i sjön Toften kallad Båtholmen. Många av hasselforsborna som bodde på bruket hade sina båtar vid denna holme. Här byggdes bryggor och grävdes båtplatser, här spikades små sjöbodar för förvaring av fiskeutrustning m.m. Några av de 15-talet bodarna var så stora att det gick att övernatta i dem.

I dag ligger det inga båtar och väntar på att få ta en tur ut till Lövön eller Högholmen för att fånga någon stor gös eller gädda. De flesta som tillbringade mycket av sin fritid, ibland hela helger, här och på Toften är liksom bryggorna borta.

Kvar finns ett 10-tal sjöbodar i varierande skick, en av dem ägdes av Ivar Andersson "Stor Ivar" som räknade och hade i minnet hur många årtag det var mellan de flesta platser i Toften. Han var nog en av de flitigaste fritidsfiskarna. Han tillverkade egna drag, stora drag stora fiskar sa han, och visst hade han stora drag.

Hottentottviken heter den lilla viken intill Båtholmen. *Där bodde – så berättas det – i forntiden ett småväxt folk, som kallades "hottentotter" eller "hackhemmen". De röjde sig små åkerlappar här och var. På stranden kan man se hackhemsrösen.* Sådana rösen finns på ett flertal platser inom Skagershults socken.

Vi stannar till vid den gamla hålvägen, en liten bit väg som säkert var med redan innan Sundsjön för första gången skriftligen uppträder 1573.

Ett stenkast bort låg Sundsjöbaracken, här bodde de som gjorde sin praktik vid bruket. Huset drabbades av hus-
svamp och brändes ned 1996.

Spennartorp har fått sitt namn från släkten Spennare, ett smedsläkte som kom hit på 1700 talet. I slutet av 1800 talet finns här en nybyggare Spennare. På kartan från 1864 står Eldvaktartorpen, två backstugor. Den förste eldvaktaren som finns omnämnd är Per Mossberg f. 1764, eldvaktare 1802-25.

Vid Spennartorpsbotten ett stycke väster om Spennartorp skall en luffare ha blivit ihjälslagen och sedan slängts i milan. Händelsen skall ha inträffat 1909 enligt D Harbe.

Där vi korsar den gamla Västringsvägen gör vi åter ett uppehåll. Det här är den gamla vägen som slingrade sig genom ödemarken ned mot Nysund, samma väg som användes av folket som skulle till kyrkan i Tångeråsa innan Skagershults kyrka byggdes 1647. En del av vägen sammanföll med den så kallade Butvägen som gick mellan Hasselfors och Storbjörboda skjutshåll. Den vägen användes när man fick bud efter hästar till skjutshållet. Norr om smedjorna på bruket fanns ett speciellt stall till dessa hästar kallat Butstallet.

Klapperstensfältet en bit upp på Svenstorpsberget ca. 115 meter över havet får också ett besök. Här sköljde havsvågorna över för mer än 9 000 år sedan.

Predikarsten, ett söndersprängt flyttblock 100 meter väster om Svenstorps vägskaal kan ha fått sitt namn från roparrörelsen. I Skagershult finns inte mycket dokumenterat om roparrörelsen och de predikningar som samlade tusentals människor på 1840 talet, men att det även här funnits ett utbrett intresse för roparerörelsen vittnar gamla berättelser.

En ung flicka Karolina Ersdotter sades vara ropare fast hon aldrig varit med på något ropare möte. Hon kunde falla ihop och ropa om hon hörde eller såg något som hon tyckte var orättfärdigt.

En dräng som hette Björn var med bland roparna i Kvistbro. Ibland kände han liksom ett inre tvång att predika. En gång samlade han en hel hop med folk vid en hölada någonstans här väster i sockna, och där predikade han. Men det var visst både första och sista gången han predikade.

Vid Porla hölls midsommardagen 1843 ett större ropare möte. En av roparna var Anders från Kråkvattnet.

En ganska stor fångstgrop finns strax söder om Predikarsten. Fångstgröpper förbjöds i Sveriges rikes l ag 1864.

Nu blir det en välbehövlig fikapaus innan vi fortsätter mot Gäddvik.

Halvvägs till Gäddvik stannar vi för att vila vid Vilsten. Namnet Vilsten kommer troligen från att här fanns en sten som var lämplig att ställa ner kistan på för att vila, då man bar de döda till kyrkan. Vilstenar fanns förr på många platser utefter vägarna.

Framme vid Gäddvik besöker vi den lilla stenhällen där man tillverkade trätjära för husbehov. Det inristade mönstret i hällen där tjäran skulle rinna har säkert tagit många dagar att få på plats.

Den 31 oktober 1878 omkommer Erland, 22 år gammal, då kolarkojan rasar ihop över honom och han blir ihjälklämd. Erland var äldst av tio syskon och bosatt i Ärnäs. Erlandsbotten fick sitt namn efter denna tragiska händelse.

Ärnäs eller Ärenäs anses som en av de äldre gårdarna i Skagershult. Gamla stugan nämns 1603. Det påstås att det var på Ärenäs som kristendomen först predikades för Toftens fiskare. Vattet omkring näset och Rålands kyrka var säkerligen en del av sjön, där man offrade och utförde annat hokus—pokus för fiskelycka. Den heliga Birgitta anklagar sig själv för att hon inte tar itu med fiskare, som galdrar för fiskelycka, d v s de sjunger besvärjelser.

Vid Lervik den sista platsen vi besöker på den här utflykten tittar vi på en tjärdaal där man bedrivit tjärbränning i lite större skala än vid Gäddvik. Många torpare brände och sålde tjära till bruket för att dryga ut inkomsten.

Vi, Rune och Per, tackar för oss. Det känns trevligt att det även denna gång var ett 25 tal som slutit upp till vår lilla resa. Den resa vi planerar inför våren blir nog utsocknes, men kommer att vara tätt knuten till vår historia.

Nya utsiktstornet - fågeltornet invigt vid Skagerhultsmossen.

Lördagen den 3 oktober kl. 9.00 så var det högtidlig invigning av det nya utsiktstornet vid Olstorp och Skagerhultsmossen. Vår landshövding Maria Larsson var invigningstalare och den som klippte det blågula bandet. Det hade samlats rätt mycket folk för att bevittna den högtidliga invigningen.

Tyvärr så hade Maria fått fel uppgifter och sade att tornet låg i Lekebergs kommun vilket är helt felaktigt. Det ligger i Laxå kommun det var vi Hasselforsbor som var där helt eniga om så det rättades till så småningom.

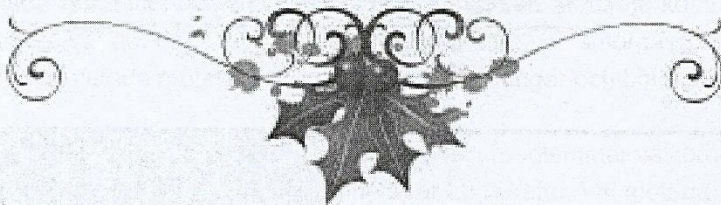
Det hade lagt sig en kraftig dimma, så det var svårt att upptäcka något ute på mossen. I normala fall så har man god utsikt och kan se många arter av fåglar t.ex. fiskgjuse, lärkfalk. Ormvråk och tranor m.m. det berättades att på torsdagen före invigningen så räknades ända upp till 860 tranor men det har funnits upp till 2000 st. vid något tillfälle.

Det är ett mäktigt torn som har byggts det är kraftiga limträbalkar som utgör stommen och det är 6 st. avsatser och gåvännliga trappor med räcken att hålla sig i. Det är verkligen ett stabilt och gediget bygge. Även gångstigen ned från torpet Olstorp har förbättrats avsevärt och sedan så sitter det information på stolpar efter stigen ned till tornet. Mycket bra!

Det som fattades är en toalett men det var en sak som skulle ordnas med senare, det erkändes att det hade man missat.

Om ni kära läsare inte varit till Olstorp och besökt utsiktstornet så gör det, för det är det värt!

Varför äter vi pepparkakor?

Den 9 december är det pepparkakans dag i Sverige men kakan äts egentligen året om och avnjuts av människor runt om i hela världen.

Pepparkakan som vi känner den är en tunn, spröd kaka som får sin unika smak från kryddor som ingefära, nejlika och kanel.

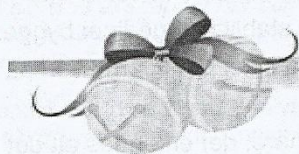
Det första dokumenterade ätandet av pepparkakor i Sverige dateras 1300- talet då nunnor bakade och åt dem i medicinskt syfte. De stackars nunnorna hade våld-samma magbesvär samt problem med matsmältningen och kryddorna i pepparka-kan underlättade det hela. På den tiden var ingredienserna förutom de vi har idag, även peppar, kardemumma, anis, fänköl, cederolja, citron- och pomeransskal

Det är inte många som vet att man, redan på 1800-talet före Kristus, avnjöt denna kaka. De romerska krigarna i Mesopotamien fick med sig pepparkakan ut i fält när de skulle strida och resa långt. Pepparkakan har egenskapen att den är mycket hållbar och inte möglar så den var utomordentligt bra som proviant vid långa resor för de hungriga soldaterna.

Och alla har vi väl hört att man blir snäll av att äta pepparkakor. Bilden av att mormor står med en pepparkaksburk i handen och bjuder alla barnen vid juletid samtidigt som hon säger "ät en pepparkaka till så blir ni snälla" lever kvar än idag. Men vart kommer den ifrån?

Unionskungen Hans av Sverige, Norge och Danmark som regerade mellan år 1497 och 1501 var ofta på mycket dåligt humör. Han blev ordinerad pepparkakor av sin doktor då ryktet sade att man blev glad om man åt dem.

Uppgifter från apoteket i Köpenhamn visar att det skickades kilovis med pepparkakor till det kungliga slottet och till kung Hans. Därmed föddes myten om att man blev snäll om man äter pepparkakor.

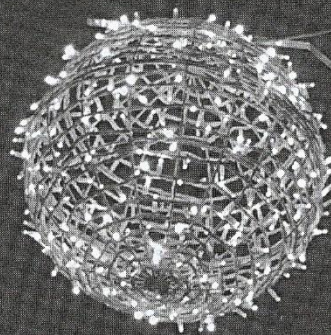

**Bad &
Värme**

**HOVA
RÖRLEDNINGSAFFÄR**

Julprydnader i Hasselfors

Ni kanske lite till mans har upptäckt att vi för första gången har fått julprydnader uppsatta i form av lysande bollar. Här uppe i samhället så finns de uppsatta i början på Stationsvägen och runt torget och utmed Fridhemsgatan. Så finns dom nere på bruket på Bruksgatan. Det är trevligt att kommunen kommer ihåg även oss i ytterområdena med lite extra inför julen, **det tackar vi för!**

HASSELFORS PRO

Sommaren har övergett oss nu och hösten är här. Vi har redan hunnit avverka två medlemsmöten. Det första mötet den 16 september som också innehöll sillsexa. Ordförande Kjell Wiberg kunde hälsa 28 medlemmar välkomna.

Dagens möte präglades av stor sorg, eftersom två av våra pro-medlemmar och tillika styrelsemedlemmar hastigt avlidit, med bara några veckors mellanrum. Solveig Persson och MayLis Karlsson. Innan mötet gick vidare hölls en parentation för dessa. Våra tankar går också till Solveigs och MayLis anhöriga i denna svåra stund.

Efter detta lämnade ordförande några rapporter bl.a. Bocciasstarten i idrottshallen den 12 okt., PRO:s höstmöte i Karlskoga 27 okt samt information från PRO Stockholm om ett företag som kallar sig PRO Call som ringer och säljer telefonabonnemang, främst till äldre personer. Men företaget har inget med PRO att göra, så se upp för detta. Det rapporterades också att snart var dags för tisdagsträffarna med start i oktober, studiecirkeln måste man avvakta med, eftersom det är svårt att få fram studiematerial.

Sedan var det dags att avsmaka den goda sillbuffén. Ett stort tack till Festkommittén för denna.

Medlemsmötet den 21 oktober kunde ordförande hälsa 27 medlemmar välkomna. Han kunde också hälsa Christer och Christina Folkesson varmt välkomna som skulle stå för underhållningen under eftermiddagen. Dagen till ära kunde man hälsa tre nya medlemmar välkomna. Ordförande kunde meddela att man inför ett rullande system när det gäller medlemsavgiften i stället för kalenderår. Avgiften gäller 12 månader från den dag man betalar. Start 2016-2017.

Boccian är nu igång i idrottshallen måndagar 14.00-16.00 och det finns plats för fler spelare. Tisdags träffarna har nu startat upp i Hasselgården kl. 10.00 vi är ca. 10-15 personer men även här finns det plats för fler medlemmar. Så välkomna!

När anmälningstiden till Julbordskryssningen med Cinderella nu gått ut är det 10 anmälda härifrån Hasselfors. Första advent bjuder PRO kyrkobesökarna på kaffe i församlingshemmet efter gudstjänsten. Julbuffén är i skrivande stund inte bestämd när och var det kan bli, vi får återkomma senare.

Efter dessa rapporter så var det dags för det efterlängtdade kaffet och smörgåsen och årorna.

Christer och Christina avslutade mötet med ytterligare kända sånger och belönades med en blomma av ordföranden.

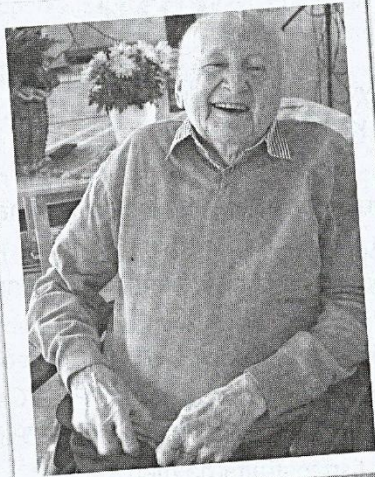
Till sist tackade ordförande för visat intresse och hälsade alla medlemmar välkomna åter den 18 november samt den 9 december som då också innefattar Luciakaffe. Väl mött då.

Vi önskar alla en God Jul och ett Gott Nytt År.

Kjell Wiberg
Ordförande.

Edegården 20 år

Thure Persson

Den 23 september så gjorde byalaget en uppvaktning på Edegården då det var 20 år i mars månad som det invigdes. Man kan tycka att kommunen skulle ha gjort något extra för de boende i år men så har inte varit fallet.

Byalaget tycker att det är värt att uppmärksamma 20 åringen och det gjorde vi med tårta och blomsterkorg samt underhållning av Ronny Johansson som spelade kända låtar på sitt dragspel och det var många som gnolade med i låtarna.

Vi vill också på det här sättet visa att vi tycker att det är viktigt att Edegården finns här i Hasselfors och att de som bott länge i Hasselfors får bo kvar på sin hemort. Det är också viktigt för anhöriga att ha nära till sina gamla mor och farföräldrar och inte behöva åka någon annan stans. Edegården är ett så kallat särskilt boende med 9 platser och har alltid varit fullbelagt under åren och det bevisar att Edegården behövs.

Vi vet att kommunen har beställt en utredning om att sammanföra all sådan här verksamhet till Laxå tätort, man tror givetvis att det skall bli billigare. Man får inte alltid titta på pengarna utan måste också ha lite förståelse för vad som är bäst för de äldre. Vi får hoppas att den här utredningen kastas i papperskorgen.

Vår uppvaktning blev i alla fall uppskattad av både personal och boende och vi får hoppas att kunna återkomma om inte förr så vid 25 års jubileet.

Eva-Lis Kjellbom, Elin Gustavsson, Saijla Johansson och Helena Philipsson

Dormens Entreprenad AB

Vi utför grus, och jordtransporter samt maskinflyttning med lastbil.

Försäljning av vitt gårdsgrus.

Kontoret: 0585-432 30

www.dormensentreprenad.se

Svenska kyrkan

SKAGERSHULTS FÖRSAMLING

Kära vänner,

Advent, visst är det en härlig tid! Kanske har den första snön kommit. Det är tyst och stilla i naturen. Fåglarna dansar omkring fröbordet, samtidigt som allt vilar i en förväntansfull tystnad i avvaktan inför julens jubelrop och änglarnas himmelska sång. Det skulle kännas tomt och trist om någon säger: Nej, i år ska vi inte ha någon adventstid.

Så vad betyder advent för dig. En gissning? Något positivt! Så är det nog. Vi svenskar älskar advent. Den tända julgranen på torget, alla adventsstakar i fönstren, adventsstjärnan, julmarknad, hyacintdofter, kanske det vankas ett julbord i år och snart är det Lucia. Vi som fryser under nordpolens stjärnor och kryper ihop i mörkret, vi skulle bli konstiga om vi inte väntar på något ljus och varmt. Egentligen är advent en återhållsamhetens tid i väntan på julfirandet. Förr i tiden fastade man före jul. Det är inte så konstigt därför att om man avstår från något en kort tid, längtar man mer efter det som man önskar och ska få längre fram i tiden.

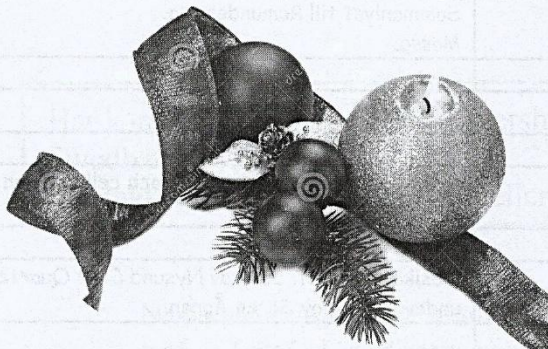
Välkommen advent! Vi tröttnar aldrig på dig!

Av advents fyra söndagar är den första konungens. Då, när kyrkoåret börjar, möter och tar vi emot Kristus för ett nytt år. Det är underbart! En ödmjuk kung är Jesus. Så vill vi att alla kungar i världen skulle vara. Vi sjunger Hosanna. Orgeln är lycklig och prästen är glad. Jag tycker om kyrkoåret, egentligen mer än det som slutar den 31 december. Då läggs bara år till år och åren försvinner. Vad kommer att hända nästa år? Nej, med kyrkoåret är det helt annorlunda. Det blir aldrig mer än 1 år. Nästa advent börjar det på nytt. Man hinner inte tröttna på det vardagliga. Det känns skönt att efter ett år få möta det du känner igen och har lärt dig att hålla av. Vi längtar efter jul. Jesusbarnet föds och ljuset är här. Mörkret är borta. Låt advent bli en stilla och väntans tid, då jag tänder ljus för alla som är i mörker. Nu är min tid.

Gud, Jag skulle vilja vila i att ingenting är mer värt än din frid och lyssna efter vad du vill med mitt liv.

Överallt omger du oss med tecken på din närvaro i vår vardag. Ge oss nyfikenheten att söka efter det fördolda, att vi orkar vänta, att vi vill bryta upp för att våga sträva efter det vi kan nå, ödmjukhet att se fram mot ett möte med dig, endast för att ta emot kärlek.

Björn Rubenson
Kyrkoherde

Holmbergs
Begravningsbyrå

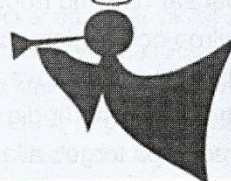
Fd, Fondkistan
Reidun Eklind Holmberg
i
Karlskoga
Degerfors och Laxå

EN VÄRDIG BEGRAVNING TILL
EN RIMLIG KOSTNAD
Fast pris, Din Trygghet.
Telefon 0586-585 01, 0585-501 01
0584-122 00
Jour dygnet runt

Vi reserverar oss för att ändringar från denna planering kan komma att ske. Om ändringar sker från planeringen meddelas det på anslagstavlorna och i predikoturerna. Du är alltid välkommen att ringa om Du undrar över någonting eller t.ex. vill ha skjuts till kyrkan eller Ramundeboda kyrka när det är sammanlyst. Tel. Britt-Marie Edberger 0585-44449, Bengt Engman 0585-44302, Aina Karlsson- Andersson 0585-44115, Kjell Wiberg 0585-44344, Anders och Lena Olofsson 0585-44400 eller pastorsexpedition i Ramundeboda församling 0584-10020 tisdagar och torsdagar kl. 10.00 - 12.00

Vår vaktmästare Stefan Persson nås på 070-2933860

Vår kantor Kalle Hult nås på 0585-44334

Det händer i kyrkan

6 december kl. 11.00	2:a advent.	Sammanlyst till Tiveds kyrka. Tacksägelsegudstjänst för nyrenoverade kyrkan. Önskas skjuts ring 0584-10020
13 december kl.14.00	3:e advent.	Mässa., Lucia medverkar
20 december kl.15.00	4:e advent.	Familjegudstjänst. Utdelning av barnens bibel till alla 6-åringar.
24 december kl. 17.00 kl. 23.30	Julafton.	Julbön i gamla kyrkan. Midnattsmässa i nya kyrkan. Claes Mård piano, Charlotte Othelius sång.
25 december kl. 07.00	Juldagen.	Sammanlyst till Tiveds kyrka. Julotta. Önskas skjuts ring 0584-10020
26 december kl. 10.00	Annandag jul.	Sammanlyst till Ramundeboda. Mässa.
27 december kl.15.00	Söndagen efter jul.	Gudstjänst.
31 december kl. 23.15	Nyårsafton.	Sammanlyst till Ramundeboda. Nyårsbön.
1 januari 2016 kl.18.00	Nyårsdagen.	Sammanlyst till Ramundeboda. Mässa.
3 januari kl.18.00	Söndagen efter nyår.	Gudstjänst.
6 januari kl.15.00	Trettondedag jul.	Mässa. Annika Blomfeldt sång och cello, Johan Westre piano.
10 januari kl.15.00	1 e trettondedagen.	Musikgudstjänst. Sång av Nysund Gent Quartet under ledning av Sören Ågren.
17 januari kl.15.00	2 e trettondedagen.	Mässa.

24 januari kl.15.00	Septuagesima.	Gudstjänst.
31 januari kl.15.00	Kyndelsmässodagen.	Sammanlyst till Finnerödja kyrka. Mottagning av nya kyrkoherden.
7 februari kl.15.00	Fastlagssöndagen.	Familjegudstjänst. Dopbarnen inbjuds att hämta sina "dopänglar"
10 februari kl.18.30	Askonsdagen.	Mässa i Taizé- ton
14 februari kl.15.00	1 i fastan.	Faste- gudstjänst. Thore Kjäll medverkar.
21 februari kl.15.00	2 i fastan.	Faste- gudstjänst.
28 februari kl.15.00	3 i fastan.	Faste- gudstjänst.
6 mars kl.15.00	Midfastosöndagen.	Mässa.

TorsdagsAkademin: Varannan torsdag kl. 10.00 - 11.30, start 11 februari.

Barngrupp: torsdagar jämn vecka kl. 16.30-18.00 Start 21 januari.

Arbetskretsen: träffas tisdagar i jämn vecka kl. 13.00 i församlingshemmet.
Start 12 januari.

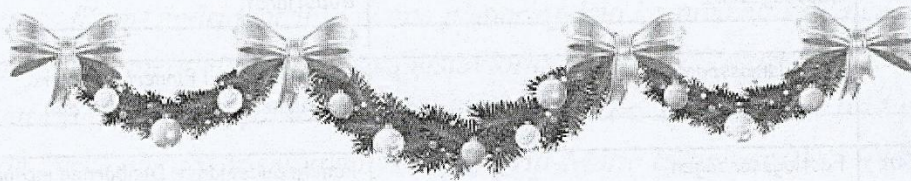
Andakter Edegården: torsdagar kl. 14.00 3 december,
24 december, 4 februari och 3 mars.

Församlingsexpedition i Skagershults församlingshem.
Torsdagar kl. 9.30 -11.00 Tel. 0585-44436
Uppehåll fr.o.m. 17 december t.o.m. 21 januari.
Start 28 januari
Trivsamma samtal runt kaffebordet.

Här kan Du skänka gåva till Skagershults församlings "blomsterfond".
Swedbank 8452 – 5 934.239.411 – 2
Kontakta Exp. Laxå 0584-10020 eller Carina Rosengren 0584-444641

Nästa planeringsmöte Torsdag 14 januari kl. 18.30 i församlingshemmet. Just DU är välkommen att komma med förslag och att påverka !

Den här artikeln har publicerats i Veckotidningen Miljömagasinet samt på hemsidan www.framtiden.a.se och vi återger den här i sin helhet

FÖRÄNDRINGENS VINDAR ÖVER HASSELFORS

En försommardag med två av byalagets eldsjälur i en anrik ort i Örebro län.

Förändringsvindarna har varit starka och permanenta över Hasselfors med omgivningar sedan 1600-talets början. Ekonomiska och egenmäktigt styrande krafter har från tid till tid förändrat samhället och människornas vardag. Även den som försöker hålla emot, måste i ett sådant läge ändå till sist acceptera de rationella ekonomiska vägval som har tagits och tas. Att då, istället för att bli passiv, försöka möta förändringen med kreativ anda, blir då ett stärkande alternativ.

Byalaget i Hasselfors, har valt det senare, trots tio till femton års gradvisa nedmonteringar av ett levande samhälles viktigaste funktioner. Det senaste, ännu oläkta såret, såväl fysiskt som mentalt, är nedmonteringen av Hasselfors skola. Skolhuset är flyttat till centralorten Laxå.

Det fina Vårdshuset vid åns vackra vattenspeglar står ändå kvar, men saknar sedan en tid tillbaka sin värd och inga sorlande gäster slarar längre med besticken. Livsmedelsbutiken upphörde för flera år sedan.

En förskola med ett tjugotal barn lever vidare och kanske får man tillbaka en lågstadieskola och förhoppningsvis med tiden mer av det som gått förlorat.

Den viktigaste arbetsplatsen, sågverket mitt i byn, har en stor stabil verksamhet här i Hasselfors. Cirka 100 personer arbetar där idag, vilket betyder att många ortsbor har en trygg arbetsplats att gå till och gärna vill bo kvar här med sina familjer.

I mitten av nittio-talet övertog Assi Domän Hasselfors Bruks verksamheter i Hasselfors. Idag är det Setra Group som driver träindustrin, Hasselfors Garden AB säljer torvprodukter, Sveaskog förvaltar skogsarealerna och Bålby säteri ägs av familjen von Schéele som driver lantbruket.

Omkring 400 personer bor i Hasselfors idag, men det kan vara svårt om man vill flytta hit, har det visat sig. Att köpa eller att renovera ett gammalt hus kan stöta på problem. Vissa banker vågar inte låna ut pengar för investeringar i en, som man ser det, osäker utvecklingsmiljö.

Vi sitter i Hasselgården, den gamla biografen och dess förrinnan Godtemplarnas hus och pratar med Ivan Persson och Rune Söderberg, två drivande krafter i Hasselfors byalag. Huset har övertagits av byalaget och är samlingsplatsen för många av de aktiviteter som man målmedvetet håller igång. Här driver man ett bibliotek och den stora filmprojektorn, en trappa upp, står kvar som ett monument över tidens förändringsvind, men det går inte längre så lätt att få film att mata den med. Digitaliseringsvägen slår hårt för de som inte har råd att uppdatera utrustningen.

Byalaget, såväl en utvecklingsgrupp som en hembygdsförening, med ca 300 medlemmar, har stor betydelse för Hasselfors. Man förvaltar det mycket fint inredda och väldokumenterade bruksmuseet med föremål från brukets och bygdens verksamhet under sekler. Museet är inrett i ett före detta missionshus, byggt av slaggsten från järnhanterings tid i Hasselfors.

Vid dammarna, där tidigare brukets smedjor och hytta låg, har byalaget förvärvat den gamla kvarnen och äger sedan tidigare kvarnmagasinet. Byggnaderna har ett kulturhistoriskt värde, som det är viktigt att vårda.

Fyra gånger om året gör man tidningen Hasselbladet. Juninumrets innehållsförteckning är imponerande. Det är berättelser, informationer om möten, utflykter och firanden av olika slag samt minsann, Mopedens dag.

Det stora årliga arrangemanget som byalaget anordnar är det s.k. Hasselforskalaset.

Ett mycket uppskattat arrangemang av såväl ortsbor som av besökare från när och fjärran.

En arbetsgrupp har i samverkan med länsstyrelsen och Laxå kommun arbetat något år med en lokal utvecklingsplan, som nu är färdigställd. "Framtid Hasselfors" är namnet på styrdokumentet för politiker och tjänstemän inför processen att åstadkomma "en positiv utveckling för en ort".

Inom byalaget har man i övrigt också under flera år, gjort bygdeinventeringar och på senare år dokumenterat dessa i informativa broschyrer. På ett mycket tydligt sätt kan man där se hur förändringens vindar över Hasselfors med omgivningar dragit fram. För hela Skagershults socken, där Hasselfors ligger naturskönt mellan sjöarna Toften och Teen, visas i bild och text vad som funnits och vad som återstår att förvalta ur historisk aspekt. Ett exempel är området vid Kärrgruvan som vittnar om gångna tiders gruvsdrift. Idag återstår endast en byggnad av den gruvby, där malmbrutning pågick under ett par århundranden. Torpställets grundrester vittnar om en bygd där många människor levde sina liv, oftast med självförsörjning som livlina.

Naturen har nu mestadels återtagit kommandot över marker som, om vi på nytt ska få en mer levande landsbygd och under trycket av en snabbt ökande befolkningstillväxt, åter måste brukas. Men den förändringsvinden har ännu inte hunnit hit. Den unika lilla bokskogens träd framför Hasselgården står ännu lugna i sommarvärmen.

Almanackan 2016

Det är åter dags för vår populära almanacka, den sjuttonde i ordningen vi i Hasselfors byalag ger ut.

Bilderna i årets almanacka är hämtade dels från olika arrangemang som Hasselfors Golf har haft under åren samt från bl.a. Lundbergs lanthandel, Hasselforskarusellen m.fl. sammankomster.

Allt från 50-tal till 70-tal. De flesta personerna på bilderna har namnsatts men något namn kan

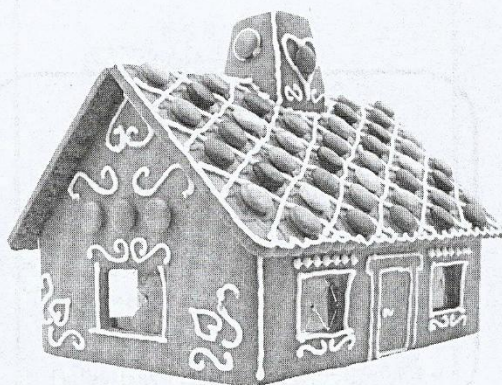
saknas, och är det någon som kan bidra med namnuppgifter i så fall är vi tacksamma.

Almanackan har sammanställts av Cristina Söderberg.

ÖYSTEIN'S GÜTTERI

en naturlig paus

VÄRT ATT VETA

Ytterligare ett gammalt torp har återfunnits. Norr om Björkbacka, väster om järnvägen låg torpet.

Ägaren till banvaktstugan Björkbacka hade stött på grunden och kunde visa exakt var den fanns.

Karl Arne Persson och Herta Magnusson har båda pratat om en stengrund där det växte mängder med Smultron då de var barn. Trots att vi sökt vid flera tillfällen har vi missat stengrunden.

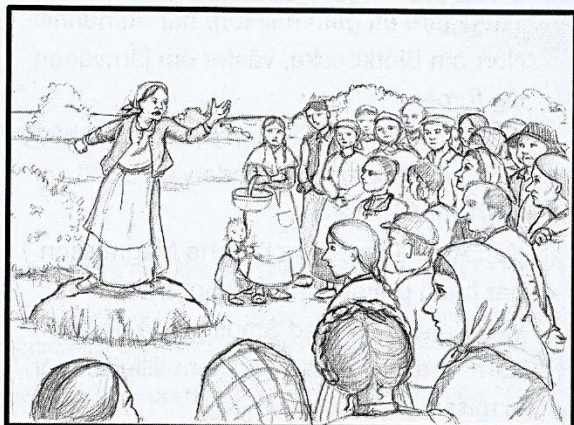
En av D. Harbes sagesmän berättar, Väst-ringsvägens gamla sträckning gick förbi `` gamla Gatan `` innan vägen delade sig mot Stensmossen och Svenstorp. Gamla Gatan är nog torpet vi funnit, det är inte långt till nuvarande Gatan.

De tre barnen frågar sin mamma.
- Vad önskar du dig i julklapp mamma?
- Jag önskar mig tre snälla barn.
- Jippii, vi skall få syskon

Damen rullar in i tvätthallen med en
rejält tillbucklad bil.
-Beklagar damen, sa mackkillen, vi
tvättar här. Vi stryker inte

ROPARERÖRELSEN

Roparerörelsen - vad var det?

Roparrörelsen, eller Roparerörelsen, kan inte ges något exakt datum när den startade eller bildades.

Det var en rörelse utan dokument, utan protokoll.

Det var en rörelse av fattigfolket, med fattigfolket och för fattigfolket.

Man brukar säga att de första "roparna" dök upp i slutet av 1830-talet.

Den har kallats föregångaren till Sveriges första folk-rörelse – som var den frireligiösa. Rörelsen var en ungdomsrörelse som dominerades av de många kvinnorna som ropade.

Ropningarna var i många fall totalt skoningslösa – mot åhörarna och deras leverne och klädsel och utseende. Orden var ofta mycket brutala.

Men på sitt sätt var det naturligtvis en avspeglning av den råa verklighet fattigfolket levde i.

Många av roparna gick till attack mot rådande samhällsnormer – inte minst mot männens kopiösa drickande.

Det beräknas att det dracks fyrtiosex liter (46 liter) sprit per person och år 1840. Jämför det med drygt 10 liter år 2003.

Rörelsen startade i det inre av Småland, i bygderna väster om Värnamo.

Rörelsen spred sig och växte oerhört i styrka.

Den spred sig norr ut genom Västergötland och fick fäste i byarna i Tiveden. Rörelsen fanns även i Närke och i Värmland.

Man skall veta att det på den här tiden var förbjudet att hålla sådana här möten. Det var endast präster som hade rätt att predika.

De som höll predikan kunde bötfällas, fängslas eller om man åkte fast flera gånger till och med landsförvisas!

Berättelsen om Roparerörelsen är berättelsen om en frireligiös rörelse, men också berättelsen om kvinnor och även berättelsen om fattigfolkets kamp mot kyrkan och mot myndighetspersoner.

Roparkvinnor stämplades som mentalsjuka. Roparkvinnor blev utkörda hemifrån. De fängslades och förföljdes av myndigheter. De misshandlades. Den spontana, vildvuxna och oorganiserade Roparerörelsen övergick i slutet av 1840-talet till mer ordnade former

En folkrörelse föddes – **den frireligiösa.**

I rörelsens budskap finns självklart också mycket av en annan senare folkrörelse – **nykterhetsrörelsen.**

Och där finns fröet till den tredje folkrörelsen – **arbetarrörelsen.**

Religionskriget i Kvistbro

Kvistbro i Närke kom att bli lite av centrum för Roparerörelsen. Hit anlände midsommaren 1843 tre vandrande ropare från Västergötland.

Det var Adam Smedberg, Johan Magnus Vigerell och Johannes Ljungholm. Vid detta möte hade omkring 3 000 personer samlats.

Adam Smedberg stod uppe på en hästskrinna och talade. Efter ett par timmars predikan skall han ha fallit baklänges av skrinkan och låg sedan som död på marken. Då hoppade den 14-årige Johannes upp och fortsatte att predika tills Smedberg kvicknat till igen och kunde fortsätta.

Det berättas att även flera av åhörarna föll till marken och låg avsvimade. Detta blev för mycket för landshövdingen i Örebro, som sände ut manskap för att gripa Smedberg, vilket resulterade i häftiga sammanstötningar med massorna, som tog ställning för roparna och beväpnade sig med påkar och bössor.

Efter tre dagars slagsmål och palaver kunde Smedberg och 14 andra gripas. Händelsen har kallats för "religionskriget i Kvistbro". Smedberg och ett 20-tal andra dömdes till böter och fängelse. Smedberg blev nedbruten av bestraffningen och predikade aldrig mer, han dog 1892 i Hova fattighus, Skaraborg.

Hembygdsforskare Ulf Sandberg, Mariestad om Roparerörelsen:

Hårlyan

Porlavägen 6, Hasselfors

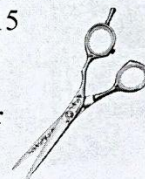
0585-44415

God Jul

&

Gott Nytt År

Ing-Marie

forts.

År 1843

Söndag 2 juli Baggetorp. Adam Smedberg med sällskap kommer till Mullhyttan o Kvistbro trakterna. Möte hålls inför en åhörarskara på ca 2 000 personer. Övriga i sällskapet lite tveksamt vilka det är, men följande nämns: Lars från Grevbäck, Stina Kajsa, Finnerödja, Maja Greta Persdotter, Finnerödja, Johan Magnus Vigrell, koppar slagargesäll från Forsvik o Johannes Ljunghol, pojke på 14 år.

Måndag 3 juli Hinnerstorp. Möte och åhörarskaran är även här tusenhövdad.

Onsdag 5 juli Möte i Vekhyttan inför 600 åhörare. Länsman jagar sällskapet och förklarar att de inte är välkomna i socknen.

Söndag 9 juli "Västgötaroparna" lämnar bygden. Jonas Jonsson, Vekhyttan skjutsar.

Torsdag 20 juli Roparna är tillbaka. Möte hålls i Ökna by. Johan Bellkvist, från Hinderstorps ågor hämtar sällskapet.

Lördag 22 juli Roping i Torhyttan, vid sjön Multen. Det organiseras jakt på roparna. En hop med 20-talet drängar skjuter skarpt.

Söndag 23 juli Jättemötet i Vekhyttan med 3-4.000 åhörare. Krav på "Jord till de fattiga!" hörs allt oftare.

Måndag 24 juli Roparmöte i Sisjörtorp, på Trollkarlsklint. Mötet mycket välbesökt.

Onsdag 26 juli. Möte i Ribbohyttan Många vandrar till mötet för att lyssna. Det talas om folk från tre län.

Onsdag 26 juli Myndighetspersoner samlas på Kvistbro prästgård.

Uppdraget är att få stopp på Rörelsen. Från Örebro anländer bl.a. landssekreterare E.J. Wikander, kronofogde E.W. Mohlin och polisgevaldiger J.P. Helligren.

Torsdag 27 juli Möte förbereds på Bällsås ågor när myndighetsfölje skingrar folk. Tumult och slagsmål uppstår.

Torsdag 27 juli Adam Smedberg med flera lämnar platsen. Får natthärbärge hos Petter Pehrsson, i Bällsås by.

Torsdag 27 juli Myndighetsföljet drar sig tillbaka till gästgiveriet i Edsbergs Sanna.

Fredag 28 juli, kl. 05 Myndighetsföljet är tillbaka hos bonden Petter Pehrsson för att ta Smedberg. Stor folk-massa gör motstånd. Tumult o slagsmål.

Fredag 28 juli Myndigheterna får förstärkning från Trystorp.

Fredag 28 juli, eftermiddag Jan Jansson, kronobetjäntens "starkaste man" får tag i Smedberg. Slår honom i bojar. Smedberg transporteras bort till slottet och fängelset i Örebro.

Onsdag 23 augusti Edsbergs Sanna tingsställe Rättegången inleds, mer än 400 mycket uppretade människor är samlade utanför. Militär är utkommenderad för att skydda rättegången. Ytterligare sju rättegångstillfällen hålls mot de dryga 20-talet fängslade och anklagade.

Lördag 9 december år 1843 Dom faller. Fjorton personer, Smedberg inräknad, döms till 1 års fängelse samt 28 dagar på vatten och bröd. 22 februari år 1844. Hovrätten ändrar domarna och lindrar dom. Smedbergs dom omvandlas till böter. Övriga döms till s.k. Allmänt arbete. 1 augusti år 1844. Drygt ett år efter händelserna lindrar Kunglig Mjt domarna ytterligare. Alla, utom två, frisläpps.

Uppgifterna är hämtade från Nätverket för bygdeforskning "Rötter i Tiveden" samt Intresseföreningen för Riseberga bönhus.

KVALITETSKLÄDER I FAGER MILJÖ

KLÄDER & PRYDNAD

BUTIKEN PÅ LANDET

Tor-Fred: 14-18 Lö-Sö: 12-16

0585-44024

Bålby Hasselfors www.bpl.se/balby

Vi har fortfarande en del berättelser kvar från Oskar Gustavssons "styckegods"
Här en berättelse: Som jag minns det. Detta är inte längre aktuellt.

Återbesöket.

Efter nästan ett decennium avlägger jag en blixervisit vid min gamla arbetsplats med omgivningar, för att av ren nyfikenhet se hur mycket förändrat sig sedan jag flyttade därifrån en mörk decembervall 1970. Efter den rekord-våta sommaren har stora vattenflyn bildats på gångstigen ner till mossen, forcerar smörjan och tar mig upp ett stycke på torvbron. Blickar ut över myren och konstaterar att björk och tallbuskar som växer tätt på ett brett område av en och en halv kilometer österut, nu växt upp till träd av tio meters höjd. Detta skogsbestånd täcker hela det stora område på både norra och södra delen av mossen som förr nyttjades till torvtäkt.

När detta stora område grävdes för hand av yrkesvana och skickliga torvskärare hade inte buskvegetationen en chans att sticka upp. Var det en telning som försökte, åkte den utan misskund upp med rot och allt. Detta gratisarbete var det ingen som såg eller hörde talas om. I dag kan en gammal torvskärare med blick för det som sker framför hans ögon konstatera vilket arbete som utfördes gratis och i tysthet för några decennier tillbaka, det vittnar den täta ungsbogen om.

Mot brohuvudets sida åt söder står ett gammalt transportband av träribbor, en relik efter den första torvgrävningsmaskinen, som inledde maskinepoken på mossen. En del genier såg i fantasin hela myren uppgrävd av detta vidunder.

Konstaterar att på de små stigarna sen förr, ingen tycks satt sin fot på årtal. Spåret till det gamla virkesskjulet kan man bara ana under det långa gräset. Bakom fabriken står det gamla transformatorhuset av sinnersten kvar med baksidan nedrasad. Taket på virkeshuset har rönt samma öde. På södra utbygget av fabriken lyser ett mossbelupet eternittak grönt som ett spenatland.

Nedanför mot väggen står ett litet masonitskjul med halva taket bortblåst. Jag stanna till vid badhuset. Ett stycke därifrån står hemlighuset som byggdes på fyrtioalet, de tycks inte vara i bruk i nödens stund enär ingen banad stig leder dit genom det höga gräset. (Det blir spår i sanden, en stig i gräset, när en människa fram genom gräset går.) En stycken V.C. påstås vara insatt i badhuset.

Utanför Boås med nr. 352 på väggen, lyser gruset grönt på gårdsplanen. På västra sidan står en tre meter hög björkbuske, bland den övriga snårskogen kring trapporna. Bland snåren står en öppen pappkartong i större format fylld med sopor av diverse slag. Ett tiotal meter från stugan syns fyra förtorkade och kala äppelträd och syrenbuskar som Sally planterade. De har också fått plikta med livet. I det femte äppelträdet som ännu kämpar för sin tillvaro lyser i solens sken några röda frukter på den enda levande grenen förmodligen för sista gången. På södra gavelns vindsrum på det förut nämnda huset är en gardin nedrullad till hälften, en vedbodörr står och slår i blåsten och gnisslar på torra gångjärn, kanske ett sätt att klaga på förfallet.

På norra gaveln till lägenheten där jag bodde några år hänger den gamla trästegen kvar på sina krokar. Under stora apeln ligger en tjock matta med äpplen, en sort som kallas Risäter, de ser små och oansenliga ut i år. Kastar en blick på stenröset vid brunnen där lönnen i dess mitt börjat torka och torde efter några år ha skattat åt förgängelsen. När jag lämnar förfallet bakom mig för att anträda hemfärden och om en stund far förbi lagårn där jag i min enfald slet både vardag som söndag i fem år, faller Jesaja ord mig i minnet. – Förskräckelse kommer över mig, så jag inte kan se. Mitt hjärta är utom sig, jag kväljs av förfäran.

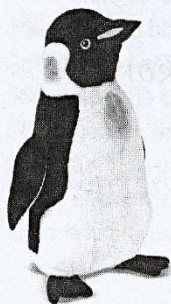
Det kan tyckas att jag med avsikt målat verkligheten i allt för dystra färger, men intet är mig mer fjärran än att undanhålla sanningen om mina iakttagelser. Kanske såg jag allt i ett annat perspektiv och med nya ögon. Efter att ett helt decennium levt i en annorlunda miljö, både bostadsmässigt och beträffande omvärlden.

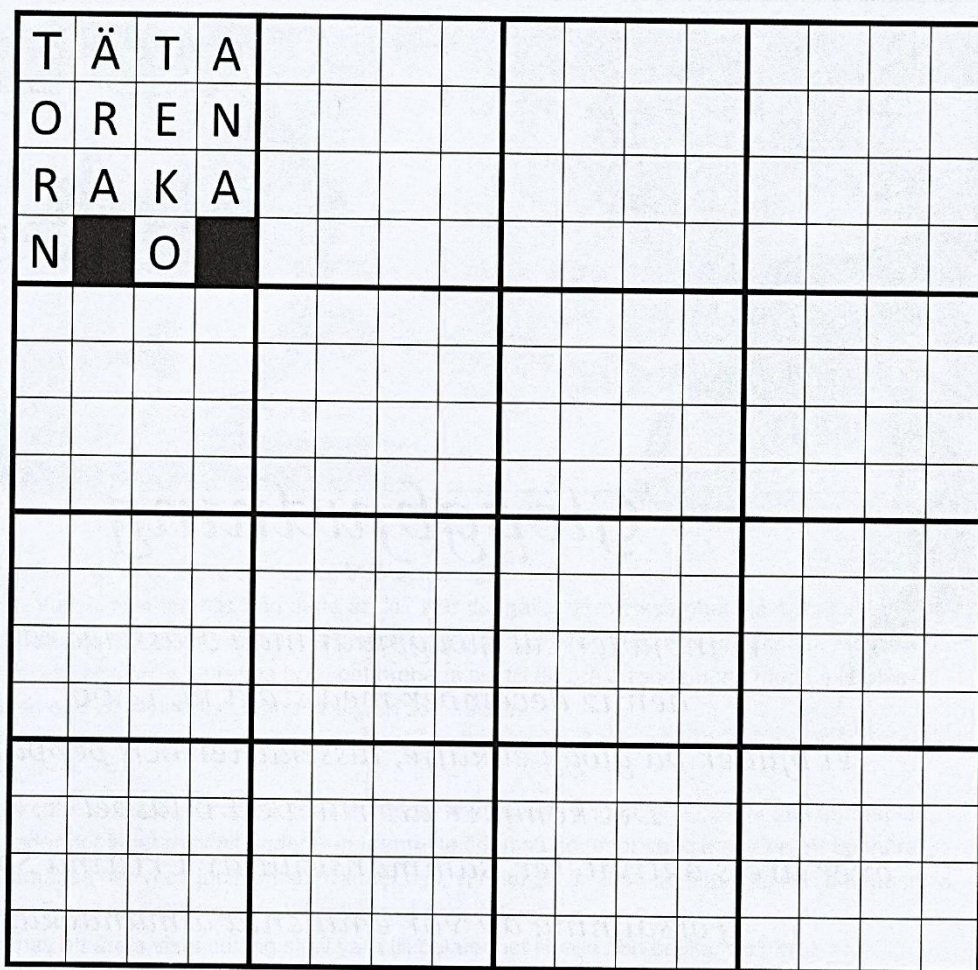
HEMSLÖJD & HANTVERK
på Röforsvägen 22 i Laxå
Här finns stickat och sytt, målat glas och porslin. träsaker mm
Vi har även garn till bra priser, tex raggsocksgarn
Öppet tisd - torsd kl 12.00-18.00
fred kl 12.00-16.00

Bit för Bit

Placera dom lösa
blocken så du får
läsbara ord både
lod och vågrätt.
Svar i nästa
nummer.
Lycka till!

Bilden ger ett ord

P	A		A
P	L	A	N
	L		D
H	Y	R	A

	I	N	K
A	D		L
T	O	P	I
E	L		R

	V		A
V	I	N	
I	S	I	G
A	S		O

L		E	B
O	M		R
T	A	F	E
	R	Ö	D

F	Ä	R	D
I	N	T	
O	G	I	N
L	S	D	J

N		Ö	R
I	N	G	
E		O	R
N	U	N	A

I	D	A	G
P	I	N	G
A	V	E	
N	A	L	K

	K		L
	E	G	E
P	P	A	R
I	S	M	

M		Ä	T
A	R	G	S
R	Å	G	
S		P	Ä

V	E		
	F	Ö	L
R	U	V	A
	G	A	M

B		L	E
I	S	T	N
T	T		T
V	I	N	

O	K	U	S
N	A	R	T
A	T		U
	T	A	D

I	G		E
S	A	N	N
		Å	A
U	R		H

A	M	P	E
D	I	P	L
O	M		S
	A	V	I

N	F	A	S
	O	B	S
R		Ö	L
Ä	R	J	A

Glöggbjudning

*Vi inbjuder till glöggbjudning i Hasselgården
den 12 december med start kl. 14.00.*

*Vi bjuder på glögg el kaffe, lussekatter och pepparkakor
Det kommer att rulla ett bildspel*

över årets aktiviteter, sammanställt av Cristina Söderberg.

*Försäljning av vår eminenta almanacka,
samt försäljning av en del lokala aktörer, lotterier.*

För den yngre publiken kommer det att finnas fiskdamm.

*Underhållare är Ronny Johansson med dragspelet,
han kommer att spela kända julmelodier för oss.*

Så varmt välkomna till Byalagets glöggmingel

God Jul & Gott Nytt År

Vi hoppas att du tycker att den tidning du just läst varit innehållsrik och intressant.

Utan stöd från våra annonsörer hade den knappast varit möjlig att få fram,
vi hoppas därför att du gynnar dessa vid Dina inköp.

Manusstopp för mars nr. är den 15 februari 2016